

DE ISLAM IN BOXTEL

Kübra Atalay (auteur)
Bea Schoenmakers (tweede lezer)
27 augustus 2015

Samenvatting

'Islam' betekent letterlijk: zich onderwerpen aan de wil van God, zich overgeven aan God, zich buigen voor de wil van God, vrede en welzijn.

Volgens de Islam heeft God Abraham, Mozes en Jezus naar de mensen gezonden en de Thora en de Bijbel geopenbaard. De God die de Thora en de Bijbel heeft geopenbaard, heeft ook de Koran geopenbaard en de God die de heilige Mozes en de heilige Jezus als profeten koos, heeft ook de heilige Mohammed uitgekozen. De Islam rust op vijf zuilen: dat zijn de taken die elke gelovige in zijn leven moet vervullen. De moskee is het gebedshuis van moslims. In Boxtel bevindt de Mevlana moskee voor de Turkse moslims zich sinds 1992 op Hoogheem. De Marokkaanse moslims hebben hun moskee Elfath ook op Hoogheem. De moskee is een plaats waar iedereen welkom is en die ook een maatschappelijke functie heeft: veel ouderen ontmoeten elkaar daar dagelijks en jongeren zien elkaar in het weekend. De Imam is de voorganger bij de gebedsdiensten. Hij bezoekt ook ouderen en zieken; hij geeft les over de Islam aan de kinderen en adviseert ouders bij de opvoeding. Het Suikerfeest en het Offerfeest zijn de twee grote feestdagen binnen de Islam.

1. De Koran

De Koran is het heilige boek van de moslims. Het roept de mensen op om te geloven:

1. in God
2. in Zijn engelen
3. in Zijn boeken (Thora, Bijbel en de Koran)
4. in Zijn profeten
5. in de dag des Oordeels
6. in de voorbeschikking (geloven dat het goede en het kwade van God komt)

2. Vijf Zuilen

De Islam heeft vijf zuilen:

1. De Geloofsgetuigenis

'Ik getuig dat er geen god is dan God. Ik getuig dat Mohammed Zijn dienaar en profeet is.'
Deze geloofsgetuigenis kan op ieder moment uitgesproken worden; het is een wijze om God te aanbidden.

2. Het gebed

Er wordt door moslims vijf keer per dag gebeden:

1. 's morgens vóór zonsopkomst
2. 's middags, na het midden van de dag
3. In de namiddag, tegen de avond
4. 's avonds na zonsondergang
5. 's nachts nadat de schemering is verdwenen

De precieze tijden van het gebed zijn afhankelijk van de stand van de zon. De tijden kunnen dus in winter en zomer behoorlijk verschillen. De gebedstijden zijn bovendien niet overal hetzelfde: deze kunnen per stad/regio verschillen. Op een speciale kalender zijn deze tijden te vinden. Wanneer het niet lukt om op de aangegeven tijden te bidden, kan het gebed op een later tijdstip altijd nog ingehaald worden. Het is niet verplicht om naar de moskee te gaan voor het gebed; er kan overal gebeden worden. De ondergrond waarop gebeden wordt, moet schoon zijn en daarom wordt er vaak gebeden op een

speciaal kleeft, maar dit kleeft is niet verplicht. Dit speciale kleeft wordt 'namazla' of 'seccade' genoemd.

Vrijdag is een heilige dag voor moslims; 's middags vindt er het vrijdaggebed plaats. Het vrijdaggebed moet wel verplicht in de moskee plaatsvinden (mits er geen belemmeringen zijn zoals werk, studie en ziekte).

Şehirler	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı	Şehirler	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
Amsterdam	05:49	07:43	13:01	15:33	18:08	19:28	Groningen	05:41	07:35	12:55	15:24	17:59	19:19
Alkmaar	05:49	07:44	13:02	15:33	18:08	19:28	Hardenwijk	05:48	07:40	12:58	15:30	18:05	19:25
Almelo	05:42	07:35	12:54	15:29	18:01	19:21	Leeuwarden	05:45	07:41	12:58	15:27	18:02	19:22
Amersfoort	05:47	07:40	12:59	15:31	18:06	19:26	Leidschendam	05:46	07:41	12:58	15:30	18:05	19:25
Apeldoorn	05:44	07:38	12:57	15:29	18:04	19:24	Maastricht	05:48	07:38	12:58	15:33	18:08	19:28
Arnhem	05:45	07:38	12:57	15:30	18:04	19:24	Middelburg	05:54	07:46	13:06	15:40	18:15	19:35
Bergen op Zoom	05:52	07:43	13:04	15:37	18:12	19:32	Nijmegen	05:45	07:38	12:57	15:30	18:05	19:25
Breda	05:50	07:41	13:02	15:35	18:10	19:30	Rotterdam	05:50	07:43	13:03	15:35	18:10	19:30
Den Haag	05:51	07:44	13:04	15:38	18:11	19:31	Tilburg	05:48	07:40	13:01	15:34	18:09	19:29
Deventer	05:44	07:37	12:56	15:28	18:03	19:23	Utrecht	05:48	07:41	13:00	15:33	18:07	19:27
Eindhoven	05:47	07:38	12:59	15:33	18:07	19:27	Venlo	05:44	07:35	12:56	15:30	18:05	19:25
Enschede	05:41	07:34	12:53	15:25	18:00	19:20	Zwolle	05:44	07:38	12:56	15:27	18:03	19:23

Dit is een blaadje van een scheurkalender van vrijdag 20 februari 2015.

De gebedstijden worden hier aangegeven.

Bostel houdt de tijden voor Eindhoven aan.

3. De offergave

De offergave is een manier om te danken voor alles wat je bezit. Dit houdt in dat degenen die meer bezitten (geld en goederen) dan zij daadwerkelijk nodig hebben, een deel moeten afstaan aan de behoeftigen. De offergave is dus afhankelijk van je vermogen. Hoe meer bezittingen/geld iemand heeft, hoe hoger de offergave zal zijn.

4. De bedevaart naar Mekka

De bedevaart is net als de andere zuilen van de Islam ook een wijze van godsverering en zal minstens één keer in het leven verricht moeten worden. Moslims gaan op bedevaart naar Mekka. Mekka is het centrum van de Islam. Deze pelgrimstocht naar Mekka wordt de 'hadj' genoemd. De hadj is niet verplicht voor mensen die om gezondheidsredenen of financiële redenen niet kunnen gaan. Voordat de pelgrims naar Mekka gaan, moeten zij hun schulden hebben afbetaald en moeten ze vergeving hebben gevraagd aan hen die zij bewust of onbewust pijn of onrecht hebben aangedaan.

De bedevaart vindt plaats op de achtste tot de dertiende dag van de laatste maand van de islamitische kalender.

De islamitische kalender loopt niet parallel met de internationale/westerse kalender. De islamitische kalender is een zuivere maankalender, de maand begint bij de nieuwe maan. De islam telt 12 maanmaanden, iedere maand telt weer afwisselend 29 en 30 dagen, in totaal zijn er dus 354 dagen. Dit betekent dat elk jaar ongeveer elf dagen vroeger valt dan de internationale/westerse kalender. Hierdoor vallen de religieuze feestdagen zoals het Suikerfeest en het Offerfeest ieder jaar op een andere dag (ongeveer 11 dagen eerder dan het voorgaande jaar).

5. Het vasten (de Ramadan)

Moslims vasten ieder jaar een maand lang. Deze heilige maand wordt de Ramadan genoemd. De Ramadan is een heilige maand voor moslims omdat in deze maand God de eerste verzen van de Koran aan profeet Mohammed liet mededelen door engel Gabriël. De Ramadan begint elk jaar ongeveer elf dagen eerder dan het jaar ervoor (i.v.m. de islamitische kalender). Van zonsopgang tot zonsondergang mag er niets gegeten of gedronken worden. 's Nachts voordat de zon opkomt, staat men op om te eten. Deze nachtelijke maaltijd wordt 'sahoer' genoemd. Het verbreken van het vasten na zonsondergang wordt 'iftar' genoemd. Het vasten wordt verbroken met dadels en water. Het vasten is niet verplicht voor kleine kinderen, zieken, reizigers en vrouwen die in hun menstruatieperiode zitten of zwanger zijn. De maand Ramadan wordt afgesloten met het Suikerfeest.

*“Het vijf maal bidden voedt onze geest.
De offergave leert ons niet gierig en egoïstisch te zijn.
Het jaarlijkse vasten versterkt onze wil.”*

3. Ethiek

De Islam hecht veel waarde aan ethiek. In wezen hebben alle godsdiensten tot doel de mensen ethiek bij te brengen. Alle profeten, vanaf de heilige Adam hebben de mensen ethische waarden bijgebracht. Zo worden daden als: een leven nemen, een ander pijnigen, diefstal en verkrachting in alle godsdiensten verboden. En daden als: het erkennen van de Schepper, het eren en gehoorzamen van de ouders en het helpen van armen en alleenstaanden zijn in alle godsdiensten goede daden.

Enkele ethische waarden en geboden van de Islam:

- Als u niet gelooft, kunt u de hemel niet binnengaan: als u niet van elkaar houdt, kunt u niet geloven.
- De beste onder de mensen is degene die de mensen het meeste tot nut is.
- Een moslim is iemand die niemand door zijn handelen of spreken schade toebrengt.
- Slechtheid moet je niet vergelden, maar vergeven, koester geen haat.
- Toon respect voor de ouderen en liefde voor de jongeren. Toon de schepsels barmhartigheid en bescherm de natuur.
- Kennis is het hoogst bereikbare.
- Neem direct de wijsheid tot u als u die vindt. Kijk niet uit welk omhulsel het komt. Als u de wijsheid heeft gevonden, moet u die aannemen en zich eigen maken, zonder naar de bron te kijken.
- God verhoogt de eer van degene die vergeeft, die kwijtscheldt; degene die bescheidenheid toont, wordt door God verheven.
- Het vasten van iemand die zich niet afzijdig houdt van leugens en valse daden, heeft geen betekenis.
- Werk voor de wereld alsof je nooit sterft en maak je gereed voor het hiernamaals alsof je morgen sterft.
- Hecht belang aan de reinheid van het hart, het lichaam en de omgeving, kortom aan innerlijke en uiterlijke reinheid.
- Accepteer situaties waarin men gebrek lijdt en men het moeilijk heeft als een proef en zoek geduldig naar een uitweg en oplossing.

4. De moskee

De Marokkaanse moskee Elfath is gevestigd op Hoogheem. Elfath betekent de opening, de sleutel.

De Turkse moskee in Boxtel is rond 1992 gebouwd en bevindt zich op Hoogheem. Vóór die tijd had de Turkse gemeenschap in Boxtel ook een ruimte. Dit was een fragiel houten gebouw. Nadat dit gebouw na een zware storm uit elkaar viel, kreeg de Turkse gemeenschap van de gemeente een locatie toegewezen waarop de huidige moskee gebouwd kon worden. De moskee in Boxtel heeft de naam Mevlana. Mevlana was een hele belangrijke mystieke dichter en filosoof. Mevlana betekent letterlijk 'onze meester'.

De moskee is het gebedshuis van moslims.

Het gebed vindt plaats in de gebedsruimte van de moskee. In de gebedsruimte van de moskee bevindt zich aan de rechterkant een preekstoel, die wordt 'Mimber' genoemd. Op vrijdag en op de feestdagen houdt de Imam een godsdienstige rede; dit is onderdeel van de dienst. Deze preek van de Imam is niet gebonden aan een bepaald onderwerp. Regelmatig wordt ingesprongen op actuele gebeurtenissen. De Imam geeft dan een voorlichting of een godsdienstige raadgeving.

Aan de linkerkant van de gebedsruimte bevindt zich een 'kürsü' (een zetel). Vanaf deze plaats doet de Imam zijn mededelingen; er wordt bijv. informatie gegeven over bepaalde activiteiten.

Er wordt vijf keer per dag gebeden. Dit kan zowel thuis plaatsvinden als in de moskee. In de moskee wordt, wanneer het tijd is, opgeroepen tot het gebed. In de moskee leidt de Imam het gebed vanaf de 'mihrab', dit is een nis in de muur. Mocht er geen Imam zijn, dan mag ook een andere moskeeganger het gebed leiden. Iedereen kan op ieder moment aansluiten bij het gebed.

Moslims bidden in de richting van Mekka (Mekka is de geboorteplaats van profeet Mohammed).

Binnen de Islam mogen vrouwen en mannen in dezelfde ruimte bidden, maar omdat er met name tijdens de feestdagen onvoldoende ruimte is in de gebedsruimte om zowel mannen als vrouwen te laten bidden, is er in veel moskeeën gekozen voor een aparte ruimte voor vrouwen en een aparte ruimte voor mannen. Het is dus niet verplicht om aparte ruimtes voor vrouwen en mannen te hebben.

De gebedsruimte

De mimber (preekstoel)

De kirsü (zetel)

De mihrab (nis)

Op deze foto wordt gezamenlijk in de Mevlana moskee in Boxtel het vasten verbroken tijdens de Ramadan.

De moskee is open voor iedereen: iedereen is welkom. In de moskee kunnen mensen terecht om te bidden of om een praatje te maken. De moskee heeft naast een religieuze functie vooral een maatschappelijke functie. Er is daarom ook een ontmoetingsruimte in de moskee. De ontmoetingsruimte is erg belangrijk: mensen komen hier heel regelmatig samen. Veel gepensioneerden komen dagelijks naar de moskee.

Wanneer iemand die normaliter dagelijks naar de moskee komt, een paar dagen niet is geweest, wordt contact met diegene opgenomen om te vragen of alles goed is. Zo kan er snel hulp geboden worden wanneer iemand bijvoorbeeld ziek is. De gemeenschap probeert zo ook eenzaamheid tegen te gaan.

Mensen kunnen in de moskee ook terecht met vragen over post die ze thuis ontvangen, er kan bijvoorbeeld om advies gevraagd worden of om een vertaling als ze de Nederlandse taal niet machtig zijn. Iedereen staat altijd klaar voor elkaar. Als iemand financiële problemen heeft, zal er altijd naar een oplossing worden gezocht.

De gemeenschap levert graag een bijdrage aan de moskee. Zo worden bijvoorbeeld klus-, schilder- en schoonmaakwerkzaamheden in de moskee altijd uitgevoerd door de Boxtelse moskeegangers.

In het weekend komen veel jongeren naar de moskee; in de ontmoetingsruimte wordt dan bijvoorbeeld gezamenlijk naar voetbalwedstrijden gekeken. De jongeren worden op die manier betrokken bij de moskee.

In de moskee vinden regelmatig activiteiten plaats. Dit zijn niet altijd grootschalige activiteiten, maar bijvoorbeeld ook een avond met elkaar eten. Soms wordt er in de moskee gekookt en soms wordt er eten van thuis meegenomen. Het doel is bij elkaar komen en samen zijn. De moskee speelt een cruciale rol bij het verbinden van mensen.

5. De Imam

De voorganger in een moskee is de Imam. De Imam van de Mevlana moskee in Boxtel komt uit Turkije. Hij is met zijn gezin voor een periode van vijf jaar naar Boxtel gekomen. Na deze periode zal er een andere Imam komen die ook weer voor vijf jaar in Boxtel zal verblijven.

De taken van de Imam blijven niet beperkt tot taken binnen de moskee. Zo brengt de Imam regelmatig huisbezoeken aan ouderen en zieken en gaat hij één keer per week naar Zorghuis Sefkat. De Imam praat met de ouderen en leest voor uit de Koran.

In het weekend krijgen de kinderen les van de Imam over de Islam en de Turkse cultuur. Iedereen kan de Imam altijd om hulp vragen, bijv. als ouders problemen ondervinden bij de opvoeding van hun zoon en/of dochter.

6. Feestdagen

Binnen de Islam zijn er twee feestdagen: het Suikerfeest en het Offerfeest.

Het Suikerfeest is het feest na de vastenmaand Ramadan. Het Suikerfeest/Ramadanfeest duurt officieel drie dagen. Op de eerste dag van het Suikerfeest wordt er 's ochtends gezamenlijk in de moskee gebeden. Tijdens het Suikerfeest bezoeken de jongeren de ouderen. De bezoeken blijven niet beperkt tot de eigen familie, maar er wordt geprobeerd om alle ouderen in je omgeving een bezoek te brengen.

Het Offerfeest is het feest waarop dieren worden geslacht. Het vlees moet dan worden verdeeld onder de armen, de burens en familieleden. Veel Turken in Nederland kiezen ervoor om niet zelf een dier te slachten, maar sturen een bepaald bedrag naar een stichting die de dieren slacht en het vlees verdeelt onder de arme mensen. Ook tijdens het Offerfeest brengen jongeren een bezoek aan ouderen.

Naast deze religieuze feestdagen worden er in de moskee ook bijvoorbeeld nationale Turkse feestdagen gevierd; zo wordt op 23 april de Dag van het Kind gevierd. Op 18 maart wordt in de moskee de Slag om Gallipoli herdacht. Op deze dag dragen kinderen gedichten voor in de moskee.

Kinderen lezen in de moskee gedichten voor

Mevlana moskee van de Turkse gemeenschap in Boxtel

Literatuur

- Drs. Mehmet Tütüncü en Antoinette Ari, *De Islam*, Islamitische Stichting Nederland;
- Mikail Yildirim, Imam van de moskee van Boxtel, *interview*;
- Ramazan en Sevim Atalay, ouders van de auteur, *interview*.